

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 11.1.2008
COM(2007) 873 τελικό

2007/0299 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από
το έδαφος κράτους μέλους**

(Κωδικοποιημένη έκδοση)

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Στα πλαίσια της «Ευρώπης των πολιτών» η Επιτροπή αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην απλούστευση και τη σαφήνεια του κοινοτικού δικαίου, ώστε τούτο να καταστεί περισσότερο προσιτό και κατανοητό στον πολίτη, προσφέροντάς του, με τον τρόπο αυτό, νέες δυνατότητες και αναγνωρίζοντας τα συγκεκριμένα δικαιώματα που κάθε πολίτης είναι δυνατόν να απολαύει.

Ο στόχος αυτός, όμως, δεν μπορεί να επιτευχθεί εφόσον εξακολουθούν να υφίστανται πολυάριθμες διατάξεις οι οποίες, έχοντας επανειλημμένα τροποποιηθεί, συχνά δε κατ' ουσιώδη τρόπο, βρίσκονται διασκορπισμένες, τόσο στην αρχική όσο και στις μεταγενέστερες τροποποιητικές πράξεις. Απαιτείται λοιπόν η διερεύνηση και σύγκριση μεγάλου αριθμού πράξεων για να προσδιορίζονται οι ισχύουσες διατάξεις.

Ως εκ τούτου, η σαφήνεια και η διαφάνεια του κοινοτικού δικαίου εξαρτώνται επίσης από την κωδικοποίηση των τροποποιημένων πράξεων.

2. Η Επιτροπή, με απόφαση της 1^{ης} Απριλίου 1987¹, έδωσε εντολή στις υπηρεσίες της να προβαίνουν σε κωδικοποίηση των νομικών πράξεων το αργότερο μετά τη δέκατη τροποποίησή τους, τονίζοντας συγχρόνως ότι τούτο αποτελεί τον ελάχιστο κανόνα δεδομένου ότι, προς διασφάλιση της σαφούς και ορθής κατανόησης της κοινοτικής νομοθεσίας, οι διάφορες υπηρεσίες πρέπει να κωδικοποιούν με μεγαλύτερη συχνότητα τα κείμενα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους.

3. Τα συμπεράσματα της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Εδιμβούργου (Δεκέμβριος 1992) επιβεβαίωσαν τις επιτακτικές αυτές ανάγκες², τονίζοντας τη σημασία της κωδικοποίησης που παρέχει ασφάλεια δικαίου ως προς τον εφαρμοστέο νόμο σε ορισμένη χρονική στιγμή όσον αφορά συγκεκριμένο θέμα.

Η κωδικοποίηση πρέπει να πραγματοποιείται με πλήρη τήρηση της κανονικής νομοθετικής διαδικασίας της Κοινότητας.

Στο μέτρο που δεν μπορεί να γίνει καμία τροποποίηση επί της ουσίας των πράξεων που αποτελούν αντικείμενο της κωδικοποίησης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή συμφώνησαν, με τη διοργανική συμφωνία της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1994, ότι πρέπει να ακολουθείται ταχεία διαδικασία για την έγκριση των κωδικοποιούμενων πράξεων.

4. Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι η κωδικοποίηση της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου 1993, σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από το έδαφος κράτους μέλους³. Η νέα οδηγία θα αντικαταστήσει τις διάφορες πράξεις που αποτελούν αντικείμενο της κωδικοποίησης⁴. η παρούσα πρόταση σέβεται πλήρως την ουσία των κωδικοποιούμενων κειμένων και αρκείται απλώς στη συγκέντρωσή τους,

¹ COM(87) 868 PV.

² Βλ. παράρτημα 3 του τμήματος Α των εν λόγω συμπερασμάτων.

³ Πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο - Κωδικοποίηση του κοινοτικού κεκτημένου, COM(2001) 645 τελικό.

⁴ Βλ. παράρτημα II μέρος Α της παρούσας πρότασης.

επιφέροντας μόνο τις τυπικές τροποποιήσεις που απαιτούνται από την ίδια τη διαδικασία κωδικοποίησης.

5. Η πρόταση κωδικοποίησης καταρτίστηκε με βάση προηγούμενη ενοποίηση του κειμένου, σε όλες τις επίσημες γλώσσες, της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ και των τροποποιητικών της πράξεων, που έγινε με το σύστημα πληροφορικής της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στο μέτρο που τα άρθρα έλαβαν νέα αρίθμηση, η αντιστοιχία μεταξύ των παλαιών και των νέων αριθμών εμφανίζεται στον πίνακα του παραρτήματος ΙΙΙ της κωδικοποιημένης οδηγίας.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από
το έδαφος κράτους μέλους**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95 ,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης²,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Η οδηγία 93/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου 1993, σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από το έδαφος κράτους μέλους³, έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα⁴ και ουσιαδώς. Είναι, ως εκ τούτου, σκόπιμη, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού, η κωδικοποίηση της εν λόγω οδηγίας.

¹ ΕΕ C [...] της [...] σ. [...].

² ΕΕ C [...] της [...] σ. [...].

³ ΕΕ L 74 της 27.3.1993, σ. 74. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2001/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 187 της 10.7.2001, σ. 43).

⁴ Βλ. παράρτημα II μέρος Α.

↓ 93/7/ΕΟΚ αιτιολογική
σκέψη (2) (Προσαρμοσμένο)

- (2) Δυνάμει των όρων και εντός των ορίων του άρθρου 30 της συνθήκης, τα κράτη μέλη ☒ διατηρούν ☒ το δικαίωμα να καθορίζουν τους εθνικούς τους θησαυρούς, και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία τους.
-

↓ 93/7/ΕΟΚ αιτιολογική
σκέψη (3) (Προσαρμοσμένο)

- (3) Κατά συνέπεια, πρέπει να ☒ διατηρηθεί ☒ σε εφαρμογή ένα σύστημα που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιτυγχάνουν την επιστροφή στο έδαφός τους των πολιτιστικών αγαθών που χαρακτηρίζονται ως εθνικοί θησαυροί κατά την έννοια του άρθρου 30 της συνθήκης και που έχουν απομακρυνθεί από το έδαφός τους κατά παράβαση των ανωτέρω αναφερόμενων εθνικών μέτρων ή του κανονισμού [(ΕΟΚ) αριθ. 3911/92 του Συμβουλίου της 9^{ης} Δεκεμβρίου 1992] σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών⁵. Η εφαρμογή του συστήματος αυτού πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο απλή και αποτελεσματική. Είναι ανάγκη, προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία σε θέματα επιστροφής, να περιοριστεί το πεδίο εφαρμογής του παρόντος συστήματος σε αντικείμενα που ανήκουν σε κοινές κατηγορίες πολιτιστικών αγαθών. Συνεπώς, το παράρτημα Ι της παρούσας οδηγίας δεν έχει σαν στόχο να καθορίσει τα αγαθά που επέχουν θέση «εθνικών θησαυρών» κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 30, αλλά αποκλειστικά και μόνο τις κατηγορίες των αγαθών που ενδέχεται να χαρακτηρίζονται ούτως και που μπορούν, ως εκ τούτου, να αποτελέσουν αντικείμενο της διαδικασίας επιστροφής ☒ κατά την έννοια της ☒ παρούσας οδηγίας.
-

↓ 93/7/ΕΟΚ αιτιολογική
σκέψη (4)

- (4) Η παρούσα οδηγία πρέπει να καλύψει και τα πολιτιστικά αγαθά που χαρακτηρίζονται ως εθνικοί θησαυροί και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα δημόσιων συλλογών ή καταλόγων εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, πλην όμως δεν επίμπτουν σ' αυτές τις κοινές κατηγορίες.
-

↓ 93/7/ΕΟΚ αιτιολογική
σκέψη (5) (Προσαρμοσμένο)

- (5) Πρέπει να ☒ διατηρηθεί ☒ διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε σχέση με τους εθνικούς θησαυρούς και σε στενή συνάρτηση με τη συνεργασία τους στον τομέα των κλαπέντων έργων τέχνης, η οποία θα συνίσταται, ιδίως, στην καταγραφή, εκ μέρους της Ιντερπόλ και άλλων αρμόδιων φορέων που εκδίδουν παρόμοιους καταλόγους, των απωλεσθέντων, κλαπέντων ή παρανόμως απομακρυνθέντων πολιτιστικών αγαθών που αποτελούν μέρος των εθνικών θησαυρών και των δημόσιων συλλογών τους.
-

⁵ ΕΕ L 395 της 31.12.1992, σ. 1. ☒ Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 806/2003 (ΕΕ L 122 της 16.5.2003, σ. 1). ☒

↓ 93/7/ΕΟΚ αιτιολογική
σκέψη (6) (Προσαρμοσμένο)

- (6) Η διαδικασία ☒ την οποία προβλέπει ☒ η παρούσα οδηγία ☒ εντάσσεται στη ☒ μεταξύ των κρατών μελών συνεργασία στον τομέα αυτό στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς. Στόχος είναι η αμοιβαία αναγνώριση των σχετικών εθνικών νομοθεσιών. Κατά συνέπεια, πρέπει να προβλεφθεί, ιδίως, ότι η Επιτροπή θα επικουρείται από μια συμβουλευτική επιτροπή.
-

↓ 93/7/ΕΟΚ αιτιολογική
σκέψη (7) (Προσαρμοσμένο)

- (7) Ο κανονισμός [(ΕΟΚ) αριθ. 3911/92], θεσπίζει, εκ παραλλήλου με την παρούσα οδηγία, ένα κοινοτικό σύστημα για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών των κρατών μελών.
-

↓

- (8) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που εμφανίζονται στο παράρτημα ΙΙ μέρος Β,
-

↓ 93/7/ΕΟΚ

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοείται:

- 1) ως «πολιτιστικό αγαθό»:
 - α) ένα αγαθό το οποίο, πριν ή μετά την παράνομη απομάκρυνσή του από το έδαφος κράτους μέλους, έχει χαρακτηριστεί ως «εθνικός θησαυρός καλλιτεχνικής, ιστορικής ή αρχαιολογικής αξίας» κατ' εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ή των εθνικών διοικητικών διαδικασιών κατά την έννοια του άρθρου 30 της συνθήκης,

και
 - β) το οποίο ανήκει σε μία από τις κατηγορίες που αναφέρονται στο παράρτημα Ι ή δεν ανήκει σε καμία από τις κατηγορίες αυτές, αλλά αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα:
 - i) δημόσιων συλλογών απαριθμούμενων στους καταλόγους των μουσείων, των αρχείων και των ταμείων συντήρησης των βιβλιοθηκών·
 - ii) των καταλόγων εκκλησιαστικών ιδρυμάτων·

- 2) ως «δημόσιες συλλογές»: οι συλλογές που αποτελούν ιδιοκτησία κράτους μέλους, τοπικής ή περιφερειακής αρχής κράτους μέλους ή οργανισμού εδρεύοντος στο έδαφος κράτους μέλους και που χαρακτηρίζονται ως δημόσιες σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους, υπό την προϋπόθεση ότι ο οργανισμός αποτελεί ιδιοκτησία κράτους μέλους ή χρηματοδοτείται σε σημαντικό βαθμό από αυτό ή από μια τοπική ή περιφερειακή αρχή·
- 3) ως «παράνομα απομακρυνθέν από το έδαφος κράτους μέλους»:

↓ 93/7/ΕΟΚ (Προσαρμοσμένο)

- α) απομακρυνθέν από το έδαφος κράτους μέλους κατά παράβαση ☒ της νομοθεσίας ☒ του σχετικά με την προστασία των εθνικών θησαυρών ή κατά παράβαση του κανονισμού [(ΕΟΚ) αριθ. 3911/92],

↓ 93/7/ΕΟΚ

ή

- β) μη επιστραφέν μετά την παρέλευση της προθεσμίας για μια νόμιμη προσωρινή απομάκρυνση ή κατά παράβαση ενός από τους άλλους όρους της προσωρινής αυτής απομάκρυνσης·
- 4) ως «αιτούν κράτος μέλος»: το κράτος μέλος από το έδαφος του οποίου έχει απομακρυνθεί παράνομα το πολιτιστικό αγαθό·
- 5) ως «κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση»: το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το πολιτιστικό αγαθό που έχει απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος άλλου κράτους μέλους·
- 6) ως «επιστροφή»: η υλική επαναφορά του πολιτιστικού αγαθού στο έδαφος του αιτούντος κράτους μέλους·
- 7) ως «νομέας»: το πρόσωπο που έχει τη φυσική εξουσία επί του πολιτιστικού αγαθού για ίδιο λογαριασμό·
- 8) ως «κάτοχος»: το πρόσωπο που έχει φυσική εξουσία επί του πολιτιστικού αγαθού για λογαριασμό τρίτου.

Άρθρο 2

Τα πολιτιστικά αγαθά που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους επιστρέφονται, σύμφωνα με τη διαδικασία και τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες κεντρικές αρχές, για την άσκηση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για όλες τις κεντρικές αρχές που ορίζουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο αυτών των κεντρικών αρχών, καθώς και οιαδήποτε τροποποίηση αυτού του καταλόγου, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σειρά C.

Άρθρο 4

Οι κεντρικές αρχές των κρατών μελών συνεργάζονται και προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών. Οι εν λόγω αρχές πρέπει, ιδίως:

↓ 93/7/ΕΟΚ (Προσαρμοσμένο)

- 1) να αναζητούν, κατόπιν αιτήσεως του αιτούντος κράτους μέλους, συγκεκριμένο πολιτιστικό αγαθό που έχει απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφός του, ως επίσης την ταυτότητα του νομέα ή/και του κατόχου· η αίτηση αυτή πρέπει να συμπεριλαμβάνει κάθε πληροφορία χρήσιμη προς διευκόλυνση της έρευνας, σχετικά, ιδίως, με το που ☒ βρίσκεται πράγματι ή εικάζεται ότι βρίσκεται ☐ το πολιτιστικό αγαθό·
- 2) να απευθύνουν κοινοποίηση στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, σε περίπτωση ανακάλυψης πολιτιστικού αγαθού στο έδαφός τους, και εάν μπορεί ευλόγως να συναχθεί ότι το εν λόγω αγαθό απομακρύνθηκε ☒ παράνομα ☐ από το έδαφος άλλου κράτους μέλους·

↓ 93/7/ΕΟΚ

- 3) να διευκολύνουν τις αρμόδιες αρχές του αιτούντος κράτους μέλους να εξακριβώσουν αν το εν λόγω αγαθό αποτελεί πολιτιστικό αγαθό, υπό τον όρο ότι η εξακρίβωση πραγματοποιείται εντός διμήνου από την κοινοποίηση που προβλέπει το σημείο 2· εάν η εξακρίβωση δεν γίνει εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τα σημεία 4 και 5 δεν τυγχάνουν εφαρμογής·
- 4) να λαμβάνουν, εάν χρειαστεί, και σε συνεργασία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα αναγκαία μέτρα για την υλική συντήρηση του πολιτιστικού αγαθού·
- 5) να εμποδίζουν, με τα αναγκαία προσωρινά μέτρα, κάθε πράξη διαφυγής του πολιτιστικού αγαθού από τη διαδικασία επιστροφής·
- 6) να μεσολαβούν μεταξύ του νομέα ή/και του κατόχου και του αιτούντος κράτους μέλους όσον αφορά την επιστροφή· για το σκοπό αυτό, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους, προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, μπορούν, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 5, να διευκολύνουν, κατ' αρχήν, την εφαρμογή διαδικασίας διαιτησίας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση και εφόσον το αιτούν κράτος και ο νομέας ή ο κάτοχος δώσουν τη ρητή συγκατάθεσή τους.

Άρθρο 5

Το αιτούν κράτος μέλος μπορεί να ασκήσει, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, αγωγή κατά του νομέα, και, ελλείψει νομέα, κατά του κατόχου, με αίτημα την επιστροφή πολιτιστικού αγαθού που έχει απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφός του.

Για να γίνει δεκτή η αγωγή, το εισάγον δικόγραφο πρέπει να συνοδεύεται από:

- α) έγγραφο όπου περιγράφεται το αγαθό που αποτελεί αντικείμενο της διαφοράς και όπου βεβαιώνεται ότι αποτελεί πολιτιστικό αγαθό·
- β) δήλωση των αρμοδίων αρχών του αιτούντος κράτους μέλους, σύμφωνα με την οποία το πολιτιστικό αγαθό απομακρύνθηκε παράνομα από το έδαφός του.

Άρθρο 6

Η κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους μέλους ενημερώνει αμελλητί την κεντρική αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ότι ασκήθηκε αγωγή για την επιστροφή του εν λόγω αγαθού.

Η κεντρική αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ενημερώνει, αμελλητί, τις κεντρικές αρχές των λοιπών κρατών μελών.

Άρθρο 7

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν στη νομοθεσία τους ότι η κατά την παρούσα οδηγία αγωγή για επιστροφή παραγράφεται μετά την παρέλευση ενός έτους από την ημερομηνία κατά την οποία το αιτούν κράτος μέλος έλαβε γνώση του τόπου όπου βρισκόταν το πολιτιστικό αγαθό και της ταυτότητας του νομέα ή του κατόχου του.

Η εν λόγω αγωγή παραγράφεται οπωσδήποτε μετά την παρέλευση τριάντα ετών από την ημερομηνία κατά την οποία το πολιτιστικό αγαθό απομακρύνθηκε παράνομα από το έδαφος του αιτούντος κράτους μέλους. Αν όμως το αγαθό αποτελεί τμήμα δημόσιας συλλογής, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 σημείο 1, ή εκκλησιαστικών αγαθών στα κράτη μέλη όπου υπόκεινται σε ειδικό σύστημα προστασίας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η αγωγή για επιστροφή παραγράφεται μετά από παρέλευση 75 ετών, εκτός εάν πρόκειται για κράτη μέλη όπου η αγωγή είναι απαράγραφτη ή αν υπάρχουν διμερείς συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών που ορίζουν άλλη προθεσμία, μεγαλύτερη των 75 ετών.

2. Η αγωγή για επιστροφή δεν γίνεται δεκτή εάν η απομάκρυνση από το έδαφος του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν είναι πλέον παράνομη κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής.

Άρθρο 8

Με την επιφύλαξη των άρθρων 7 και 13 η επιστροφή του συγκεκριμένου πολιτιστικού αγαθού διατάσσεται από το αρμόδιο δικαστήριο, εάν αποδειχθεί ότι το αγαθό αυτό αποτελεί πολιτιστικό αγαθό και ότι απομακρύνθηκε από το εθνικό έδαφος παράνομα.

Άρθρο 9

Εφόσον διαταχθεί η επιστροφή του πολιτιστικού αγαθού, το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, ορίζει υπέρ του νομέα αποζημίωση την οποία αυτό κρίνει εύλογη, ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις, εφόσον κρίνει ότι ο νομέας κατέβαλε τη δέουσα επιμέλεια κατά την απόκτηση του αγαθού.

Το βάρος της απόδειξης διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση.

Σε περίπτωση δωρεάς ή κληρονομικής διαδοχής, ο νομέας δεν μπορεί να τύχει ευνοϊκότερης μεταχείρισης από την επιφυλασσόμενη στο πρόσωπο εκείνο από το οποίο απέκτησε το αγαθό για το λόγο αυτό.

Το αιτούν κράτος μέλος υποχρεούται να καταβάλλει την εν λόγω αποζημίωση κατά την επιστροφή του αγαθού.

Άρθρο 10

Οι δαπάνες που προκύπτουν από την εκτέλεση της απόφασης που διατάσσει την επιστροφή του πολιτιστικού αγαθού βαρύνουν το αιτούν κράτος μέλος. Το αυτό ισχύει και για το κόστος των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 4 σημείο 4.

Άρθρο 11

Η καταβολή της εύλογης αποζημίωσης του άρθρου 9 και των δαπανών του άρθρου 10, δεν θίγουν το δικαίωμα του αιτούντος κράτους μέλους να αξιώσει την απόδοση των ποσών αυτών από τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την παράνομη απομάκρυνση του πολιτιστικού αγαθού από το έδαφός του.

Άρθρο 12

Η κυριότητα επί του πολιτιστικού αγαθού μετά την επιστροφή του διέπεται από το δίκαιο του αιτούντος κράτους μέλους.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία ισχύει μόνο για τα πολιτιστικά αγαθά που απομακρύνονται παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους ☒ από ☒ την 1^η Ιανουαρίου 1993 ☒ και μετά ☒.

Άρθρο 14

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν την υποχρέωση επιστροφής πολιτιστικών αγαθών και σε άλλες κατηγορίες πολιτιστικών αγαθών εκτός από εκείνες που ☒ αναφέρονται ☒ στο παράρτημα I.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν το σύστημα που προβλέπει η παρούσα οδηγία και στις αιτήσεις επιστροφής πολιτιστικών αγαθών που απομακρύνθηκαν παράνομα από το έδαφος άλλων κρατών μελών πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1993.

Άρθρο 15

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την δυνατότητα άσκησης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, αγωγών και ποινικών διώξεων εκ μέρους του αιτούντος κράτους μέλους ή/και του κυρίου κλαπέντος πολιτιστικού αγαθού.

Άρθρο 16

1. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή, κάθε τρία χρόνια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε τρία χρόνια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση αξιολόγησης σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

3. Το Συμβούλιο, με βάση πρόταση της Επιτροπής, προβαίνει, ανά τριετία σε εξέταση και, ενδεχομένως, ενημέρωση των ποσών που αναφέρονται στο παράρτημα I, ανάλογα με τους οικονομικούς και νομισματικούς δείκτες στην Κοινότητα.

Άρθρο 17

Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή που ☒ έχει συσταθεί ☒ βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού [(ΕΟΚ) αριθ. 3911/92].

↓ 93/7/ΕΟΚ

Η επιτροπή εξετάζει τα θέματα που απορρέουν από την εφαρμογή του παραρτήματος Ι της παρούσας οδηγίας, τα οποία τίθενται από τον πρόεδρό της είτε ίδια πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήσεως του αντιπροσώπου ενός κράτους μέλους.

↓ 93/7/ΕΟΚ (Προσαρμοσμένο)

Άρθρο 18

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία.

↓ 93/7/ΕΟΚ

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις ανωτέρω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη έκδοσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

↓

Άρθρο 19

Η οδηγία 93/7/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με τις οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ μέρος Α, καταργείται, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που εμφανίζονται στο παράρτημα ΙΙ μέρος Β.

Οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος ΙΙΙ.

Άρθρο 20

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 21

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, [...]

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
[...]

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
[...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατηγορίες αγαθών οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 σημείο 1 στοιχείο β) και στις οποίες πρέπει να ανήκουν τα αγαθά που χαρακτηρίζονται ως «εθνικοί θησαυροί» κατά την έννοια του άρθρου 30 της συνθήκης, προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα επιστροφής τους σύμφωνα με την παρούσα οδηγία

- A.
1. Αρχαιολογικά αντικείμενα ηλικίας άνω των 100 ετών, προερχόμενα από:
 - χειρσαίες και υποθαλάσσιες ανασκαφές και ανακαλύψεις,
 - αρχαιολογικούς χώρους,
 - αρχαιολογικές συλλογές.
 2. Στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα καλλιτεχνικών, ιστορικών ή θρησκευτικών μνημείων και προέρχονται από το διαμελισμό τους, ηλικίας άνω των 100 ετών.

↓ 96/100/ΕΚ άρθ. 1 σημ. 1
στοιχ. α)

3. Ζωγραφικοί πίνακες, άλλοι από αυτούς που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες 4 ή 5 που έχουν φιλοτεχνηθεί εξ ολοκλήρου με το χέρι, σε οποιοδήποτε υπόστρωμα και με οποιοδήποτε υλικό¹.

↓ 96/100/ΕΚ άρθ. 1 σημ. 1
στοιχ. β)

4. Υδατογραφίες (ακουαρέλλες), κρητιδογραφίες (παστέλ) και υδροκομμιογραφίες (γκουάζ), που έχουν φιλοτεχνηθεί εξ ολοκλήρου με το χέρι σε οποιοδήποτε υπόστρωμα¹.

↓ 96/100/ΕΚ άρθ. 1 σημ. 1
στοιχ. γ)

5. Ψηφιδωτά, εκτός εκείνων που εμπίπτουν στις κατηγορίες 1 ή 2, που έχουν γίνει εξ ολοκλήρου με το χέρι, με οποιοδήποτε υλικό, και σχέδια που έχουν γίνει εξ ολοκλήρου με το χέρι, σε οποιοδήποτε υπόστρωμα και με οποιοδήποτε υλικό¹.

↓ 93/7/ΕΟΚ

6. Πρωτότυπα έργα χαρακτηριστικής, χαλκογραφίας, μεταξοτυπίας και λιθογραφίας και οι αντίστοιχες πρωτότυπες «μήτρες», καθώς και οι πρωτότυπες αφίσες¹.

¹ Ηλικίας άνω των 50 ετών και μη ανήκοντα στους δημιουργούς τους.

7. Πρωτότυπα έργα αγαλματοποιίας ή γλυπτικής και αντίγραφα που έχουν φιλοτεχνηθεί με την ίδια μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για το πρωτότυπο¹, εκτός των υπαγόμενων στην κατηγορία 1.
8. Φωτογραφίες, ταινίες και τα αρνητικά τους¹.
9. Αρχέτυπα και χειρόγραφα, καθώς και γεωγραφικοί χάρτες και παρτιτούρες, μεμονωμένα ή σε συλλογή¹.
10. Βιβλία ηλικίας άνω των 100 ετών, μεμονωμένα ή σε συλλογή.
11. Έντυποι γεωγραφικοί χάρτες ηλικίας άνω των 200 ετών.
12. Αρχεία πάσης φύσεως, περιέχοντα στοιχεία ηλικίας άνω των 50 ετών, σε οποιοδήποτε υπόστρωμα.
13. α) Συλλογές² και δείγματα προερχόμενα από συλλογές ζωολογίας, βοτανικής, ορυκτολογίας ή ανατομίας·
β) συλλογές² που παρουσιάζουν ενδιαφέρον από άποψη ιστορική, παλαιοντολογική, εθνογραφική ή νομισματική.
14. Μεταφορικά μέσα ηλικίας άνω των 75 ετών.
15. Άλλα είδη παλαιοπωλείου, ηλικίας άνω των 50 ετών, μη υπαγόμενα στις κατηγορίες Α.1 έως Α.14.

Τα πολιτιστικά αγαθά που ανήκουν στις κατηγορίες Α.1 έως Α.15 καλύπτονται από την παρούσα οδηγία μόνον αν η αξία τους είναι ίση ή μεγαλύτερη από τα κατώτατα όρια που ορίζονται στο μέρος Β.

Β. Κατώτατα όρια που ισχύουν για ορισμένες κατηγορίες που αναφέρονται στο μέρος Α (σε ευρώ)

↓ 2001/38/ΕΚ άρθρ. 1 σημ. 1

ΑΞΙΕΣ:

ανεξαρτήτως αξίας

↓ 93/7/ΕΟΚ

- 1 (αρχαιολογικά αντικείμενα)
- 2 (αντικείμενα προερχόμενα από διαμελισμό μνημείων)

² Όπως ορίζονται από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην απόφασή του αριθ. 252/84: «Είδη συλλογών κατά την έννοια της κλάσης 99.05 του κοινού δασμολογίου είναι εκείνα που έχουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ώστε να περιληφθούν σε συλλογή, δηλαδή τα είδη που είναι σχετικώς σπάνια, δεν χρησιμοποιούνται συνήθως κατά τον αρχικό τους προορισμό, αποτελούν αντικείμενο ειδικών συναλλαγών εκτός του συνήθους εμπορίου των πρακτικώς χρήσιμων ομοειδών αντικειμένων και έχουν μεγάλη αξία.»

- 9 (αρχέτυπα και χειρόγραφα)
- 12 (αρχεία)

15 000

- 5 (ψηφιδωτά και σχέδια)
- 6 (έργα χαρακτηριστικής)
- 8 (φωτογραφίες)
- 11 (έντυποι γεωγραφικοί χάρτες)

↓ 96/100/EK άρθ. 1 σημ. 2

30 000

- 4 [υδατογραφίες (ακουαρέλλες), κρητιδογραφίες (παστέλ) και υδροκομμιογραφίες (γκουάς)]

↓ 93/7/EOK

50 000

- 7 (έργα αγαλματοποιίας)
- 10 (βιβλία)
- 13 (συλλογές)
- 14 (μεταφορικά μέσα)
- 15 (λοιπά αντικείμενα)

150 000

- 3 (πίνακες ζωγραφικής)

Η πλήρωση των προϋποθέσεων οικονομικής αξίας κρίνεται κατά την υποβολή της αίτησης επιστροφής. Οικονομική αξία είναι η αξία του πολιτιστικού αγαθού στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση.

↓ 2001/38/EK άρθ. 1 σημ. 2

Για τα κράτη μέλη των οποίων το νόμισμα δεν είναι το ευρώ, οι αξίες που εκφράζονται σε ευρώ στο παρόν παράρτημα μετατρέπονται και εκφράζονται στα εθνικά νομίσματα με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2001 που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η ισοτιμία στα εθνικά νομίσματα αναθεωρείται ανά διετία, με ισχύ από την 31^η Δεκεμβρίου 2001. Ο υπολογισμός της εν λόγω ισοτιμίας βασίζεται στο μέσο όρο της καθημερινής αξίας αυτών των νομισμάτων, εκφρασμένων σε ευρώ, κατά το εικοσιτετράμηνο που

λήγει την τελευταία ημέρα του μηνός Αυγούστου ο οποίος προηγείται της αναθεώρησης η οποία αρχίζει να ισχύει την 31^η Δεκεμβρίου. Η εν λόγω μέθοδος υπολογισμού επανεξετάζεται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Πολιτιστικών Αγαθών, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, κατ' αρχήν δύο έτη μετά την πρώτη εφαρμογή της. Για κάθε αναθεώρηση, οι αξίες που εκφράζονται σε ευρώ και οι ισοτιμίες στα εθνικά νομίσματα δημοσιεύονται περιοδικώς στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ήδη από τις πρώτες ημέρες του Νοεμβρίου ο οποίος προηγείται της ημερομηνίας από την οποία οι αναθεωρημένες τιμές τίθενται σε ισχύ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Μέρος Α

Καταργούμενη οδηγία με κατάλογο των διαδοχικών τροποποιήσεων της (που αναφέρονται στο άρθρο 19)

Οδηγία 93/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου	(ΕΕ L 74 της 27.3.1993, σ. 74)
Οδηγία 96/100/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	(ΕΕ L 60 της 1.3.1997, σ. 59)
Οδηγία 2001/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	(ΕΕ L 187 της 10.7.2001, σ. 43)

Μέρος Β

Κατάλογος ημερομηνιών ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο (που αναφέρονται στο άρθρο 19)

Οδηγία	Λήξη προθεσμίας ενσωμάτωσης
93/7/ΕΟΚ	15.12.1993 ¹
96/100/ΕΚ	1.9.1997
2001/38/ΕΚ	31.12.2001

¹ Η καταληκτική ημερομηνία ενσωμάτωσης για το Βέλγιο, την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και τις Κάτω Χώρες ήταν η 15^η Μαρτίου 1994.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Οδηγία 93/7/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1 σημείο 1 πρώτη περίπτωση	Άρθρο 1 σημείο 1 στοιχείο α)
Άρθρο 1 σημείο 1 δεύτερη περίπτωση	Άρθρο 1 σημείο 1 στοιχείο β)
Άρθρο 1 σημείο 1 δεύτερη περίπτωση, πρώτη υποπερίπτωση	Άρθρο 1 σημείο 1 στοιχείο β) περίπτωση i)
Άρθρο 1 σημείο 1 δεύτερη περίπτωση, πρώτη υποπερίπτωση παράγραφος 2	Άρθρο 1 σημείο 2
Άρθρο 1 σημείο 1 δεύτερη περίπτωση, δεύτερη υποπερίπτωση	Άρθρο 1 σημείο 1 στοιχείο β) περίπτωση ii)
Άρθρο 1 σημείο 2 πρώτη περίπτωση	Άρθρο 1 σημείο 3 στοιχείο α)
Άρθρο 1 σημείο 2 δεύτερη περίπτωση	Άρθρο 1 σημείο 3 στοιχείο β)
Άρθρο 1 σημεία 3 έως 7	Άρθρο 1 σημεία 4 έως 8
Άρθρα 2 έως 4	Άρθρα 2 έως 4
Άρθρο 5 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 5 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση	Άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α)
Άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση	Άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β)
Άρθρα 6 έως 15	Άρθρα 6 έως 15
Άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 16 παράγραφος 3	-
Άρθρο 16 παράγραφος 4	Άρθρο 16 παράγραφος 3
Άρθρα 17 και 18	Άρθρα 17 και 18
Άρθρο 19	Άρθρο 21
-	Άρθρο 19
-	Άρθρο 20
Παράρτημα μέρος Α σημεία 1 έως 3	Παράρτημα Ι μέρος Α σημεία 1 έως 3

Παράρτημα μέρος Α σημείο 3 Α

Παράρτημα μέρος Α σημεία 4 έως 14

Παράρτημα μέρος Β

-

-

Παράρτημα Ι μέρος Α σημείο 4

Παράρτημα Ι μέρος Α σημεία 5 έως 15

Παράρτημα Ι μέρος Β

Παράρτημα ΙΙ

Παράρτημα ΙΙΙ
